

Катры Вала (Katri Vala) (1901 – 1944) Катры Вала (сапраўднае імя Карын Аліса Вадэнстром – у дзявоцтве, Хейкель – пасля замужжа) – адна з самых вядомых паэтак Фінляндыі; як мадэрнізатарку фінскай паэзіі яе часта параўноўваюць са шведскай паэткай Эдыт Сёдэргран.

Забітая зямля *Вершы*

Апошні вечар красавіка (Huhtikuun viimeinen ilta)

Ціхі вечар.
Замоўклі, не плачуць стрэхі
і хаваецца сонца за небакраем.
У сінім, нямотным сутонні
плавае наваколле.

Са смалістай духмені
цёмнага лесу
маладзік усплывае,
як вялізная, здзіўленая кветка,
залатая і свежая,
зіхце на сінім небе.
Усё серабрыцца змярцвелае.
Дзе ж вы затрымаліся, песні,
у якіх звініць п'янючая радасць вясенніх
ручаін і звонкая туга птушынага выраю?
Дзе ж вы затрымаліся, тья часіны,
калі пунсавее зялёнай крывёю
маладая трава?

На грудзях зямлі (Maan povella)

Якая ж асалода – прыпасці да тваіх грудзей, зямля,
маладым, аголеным цела
і вуснамі піць тваё зялёнае хараство!
Выглядае аднекуль пяшчотны і востры парастак пралескі,
нібы сіняе здзіўленае вока.

Люблю цябе, зямля!
Счарнелую, папялістую і зялёную,
у квецені і спусцелую,
люблю цябе, зямля!
Я прыпадаю да тваіх грудзей, як да зялёнага алтара,
і чароўны водар з яго
працінае і поўніць празрыстае лёгкае цела –
маю ахвяру жыццю.

Зрабі мяне сваёю падобай, зямля,
заўжды маладой,
заўжды паўнароднай
у бясконцым дзівосным экстазе!
Калі надыйдзе час
і вочы мае прыгаснуць,
а халоднае сэрца знямее,
хай загучыць твой чароўны голас,
твой дзікі неўтаймавальны покліч
працячэ праз мяне
залатым іскрыстым патокам
і абудзіць ува мне радасны свет,
малады, квітнеючы і прамяністы.

Зямля ў квецені (Kukkiva maa)

Зямля ўспенілася сіне-чырвонымі гронкамі бэзу,
белым інеем кветак рабіны,
сузор'ямі чырвоных смальянак.
Сінія, жоўтыя, белыя кветкі
на лугах, нібы хвалі шалёнага мора.
А водар!

Духмяней святога цім'яну!

Жыць, жыць, жыць!

Пражыць агніста й палка святую хвіліну жыцця,
калі палаюць разгорнутыя пялёсткі,
жыць, нібыта чароўная кветка,
марыць аб сонечнай духмені
і п'яніцца пахамі жыцця!

Што з таго, што падступіцца смерць!
Што з таго, што стракатае дзіва завяне
й сатлее на доле!
Затое было квіценне!
Сонца свяціла,
вялізнае неба й гарачая любоў
зазіралі ў сэрца кветак,
у трапяткое ўлонне жыцця!

Казка (Satu)

Жыла на свеце князеўна,
пяшчотная, як пралеска.
Жыццё не пачула яе,
бо ціхім быў яе голас.

Тады князеўна дастала з грудзей сваё сэрца
і загаварыла з ім.
А сэрца палала, нібыта келіх,
поўны чырвоных рубінаў.

Князеўна памерла,
не пражыўшы і дня.
А сэрца яе лятала, нібы паходня
над цёмнай пустэльніай,
напаткала жыццё
і ў ягонных жорсткіх руках
рассыпалася на чырвоныя кроплі.

Таїцянская серэнада
(Tahitilainen serenaadi)

На белым пяску праляглі сляды тваіх ног,
прыгожых, як маленькія ракавіны,
а з вянка за табою асыпаліся кветкі.

Здаля на цябе ўвесь дзень я глядзела.
Твой смех іскрыстым дажджом
ліўся на галаву мне,
а рукі твае, нібы спрытныя чорныя птахі,
пяшчотна спляталі вянкi.

Любы, ты прытаміўся
ад сваіх песень і смеху,
ад ціхай паўдзённай спякоты,
але дазволь мне глядзець
на цені тваіх веяў.

Мора да берага туліцца,
а месяц яго пакрыў пацалункамі.
Каб і ты, мой каханы, стаў морам,
а я – той шчаслівай поўняй.

Чырвоны месяц
(Punainen kuu)

О, месяц, які ты барвовы!
Дзе ты быў, што рабіў?
Ты павольна ўсплываеш над лесам
і на твары тваім чароўнае ахмяленне.

Ты, напэўна, пывеш з далёкай краіны,
дзе весяляцца дзівосныя людзі,
дзе паветра напоена п'янючым водарам
пладоў і смехам.
У святле тваім цёмнаскурыя водбліскі
і трымценне вялізных пялёсткаў!
І ты весяліўся з усімі,
паспытаў цудоўных пальмавых вінаў,
а маладыя дзяўчаты смяліся

і акраплялі твой твар чырвоным сокам пладоў
і кветак!
Табе ўсё мярэсцяцца ласкавыя цёмныя пальцы
і гарачыя кроплі між імі!

Раней такі халодны і ціхі,
ты зараз свецішся барваю,
духмянішся дзіўнай трывогай
і на твары тваім чароўнае ахмяленне.

Сумота
(Ikävä)

Даўгая змяя ўпілася мне ў сэрца
сваім халодным джалам.
Ах, як збалеў мой твар!
Усяго некалькі дзён,
як я памерла,
памерла ніколі не жыўшы.
Як вочы мае пацямнелі!
Гляджу з акна на спусцелую вуліцу.
Я зусім адна –
і вялікай змяі халоднае джала
ўпілося мне ў сэрца.
Але я не крычу.
Ды і хто пачуў бы мой крык!

Вар'ят
(Mielipuoli)

Я прачнулася ад таго,
што халодныя пальцы вар'ята
ўхапілі мяне за руку.

Ён павёў мяне праз пустыя пакоі
і прывёў у вялікую залу.
Месячнае святло
лілося ў шырокія вокны
разам з пахам сапрэлага лісця.

“Жанчына, – сказаў мне вар'ят. –
Ты хутка станеш зямлёю,
халоднаю, чорнай зямлёю,
тваё маладое цела будзе зямлёю,
твае тонкія пальцы стануць зямлёю,
твае пунсовыя вусны стануць зямлёю
і ніколі ўжо не ўсміхнуцца”.

Я схамянулася раптам.
І ў шаленстве я вырвала руку
і пабегла, пабегла, пабегла!
Рэха майго жахлівага крыку
насілася ў сценах пакояў і залаў.
А наўздагон мне ляцеў злосны, радасны
голас вар'ята:
“Ты памрэш, ты памрэш, ты памрэш!”

Чорны акорд (Musta akordi)

Ноч – вялікая чорная кветка,
з пялёсткаў якой асыпаюцца чалавечыя сэрцы,
дрыжучы перад тваёй усмешкай, о Смерць.

Каго сёння ноччу звязуць твае калясніцы?
Чыё жыццё сёння згасне ад твайго подыху?
Чый смяротны крык абарвецца ў ночы,
што калышацца, нібы вялізная чорная кветка?
Нашыя вусны не шэпчуць болей малітваў.
Нашы ўзнятыя рукі даўно апусціліся,
як надломленыя галінкі,
каб падштурхнуць тваю калясніцу.

Павук (Hämähäkki)

Я глядзела на маленькага жвавага павука,
на маленькае чорнае цела,

на восем чырвоных лапак
і думала пра вялізнага чорнага павука,
Смерць,
што саткала паўсюль сваё павуцінне
чырвонымі ад людской крыві лапамі.

Мярцвяк (Kuollut)

Пад вадою ляжаў на спіне тапелец.
Белыя вочы яго блішчэлі з-пад веяў.

Ён усміхаўся злосна і жорстка.
А я не магла зварухнуцца,
хаця ён ужо падабраўся, каб кінуцца на мяне.
Я ледзь не памерла ад жаху
й зайшлася ад нячутнага крыку.
І тут на мяне звалілася хворая птушка.
Яна сапраўды страшэнна крычала.
І я пачала адыходзіць, і крык мой прачнуўся.
А ўслед мне, зусім недалёка,
на дне празрыстае ламбы
заходзіўся смехам тапелец.

Засохлая кветка (Kukka kulossa)

Я сядзела ў роспачы, бездапаможна склаўшы рукі
і безуважна глядзела навокал,
а ўвесь вялікі свет цямніўся ад шэрых фарбаў,
і раптам пачула, як нехта паклікаў мяне.

Як балюча вяртацца ў жыццё,
з-за тых абмярцвелых межаў!
Я скаланулася
й кроў мая закіпела.
Пякучы боль
скаваў мае пачуцці,
калі я адчула дотык жыцця.

Мая душа, заснулая ў цемры,
нібыта зямля, сухая ад спёкі,
устрапянулася,
і ад гэтага болю ўспыхнула
ярка-чырвоная кветка
і пакутліва запалала
ў жорсткім, пякучым,
прыгожым і вечна новым жыцці.

Частка маёй істоты яшчэ застаецца
там, у безжыццёвай прасторы,
а ў другую цячэ ўжо гарачая кроў
і шуміць бязмежная радасць
ад усквітнелай новай прыгажосці.

Светлы асенні дзень
(Kirkas syyspäivä)

Лясы, зямля і неба напоўнены
няўлоўным асеннім зачараваннем.
Зямлі ўсмішлівая стома
і лёгкая дрымота лунаюць у паветры.
З высокага празрыстага бяздоння сонца
ліе халоднае і чыстае святло.
Сярод пацямнелых зялёных фарбаў
барвеюць асеннія плямы ў лесе
і спалохана выглядае
з апалай пажоўклый лістоты
запознены сіні званочак.

На пагорках жаруюць
брусніцы –
асенняй зямлі ўскіпелая кроў.

Такое блізкае ўлетку неба,
раптам узляцела недасяжна высока
і пацямнела,
нібыта за цёплыя летнія ночы
ўвабрала ўсю просінь азёраў і сініх вялкоў.

Мінула ўсё:
і звонкія летнія дні,
і ласкавыя светлыя ночы.

У халодным святле асенняга сонца
плавае водар духмяны
спелых яблыкаў і каласоў,
а з лесу чуецца шолах:
бесперапынна сыплецца насенне.

Забітая зямля
(Murhattu maa)

*Месяц плыве над засохлай зямлёй.
Ягоная гарэзлівая душа
гайдаецца светлымі хвалямі
над панылай зямлёй,
а мёртвыя пахі
ўздымаюцца ў чыстае неба,
як стомленая малітва.*

З пустымі чорнымі
і мёртвымі грудзьмі
ляжыць зямля,
кроў выцекла
з магутных жылаў
ляжыць забітая
памерлая зямля.

Нясецца плач пранізлівы ў неба
і чорныя патокі смерці
звяргаюцца на толькі што аквітныя пагоркі.
Знямелым бодем заходзяцца
вада і горы,
глядзяць азёры пагаслымі вачыма
на жахлівую работу Смерці.

З лясоў гнілотай тхне,
балоты поўняцца смяротным пахам.
Каля дамоў заснулых
украдлівыя крокі

і енк, і брэх сабачы.
За сценамі дамоў спалоханыя людзі
у сне заходзяцца ад плачу,
закутыя ў кайданы страху,

Але ў вугольна-чорнай цемры,
сярод грымотных хмараў
успыхвае дрыготка яркая зорка!

Першы снег (Ensi lumi)

Гледзячы на восеньскія цёмныя фарбы,
я забылася пра белы снег.
І вось аднойчы зрання
ўсё ахінула бялюткая коўдра.

Я, уражаная, знямела.
Духмяная цёплая сняжынка
таяла на маім твары
і белы спакой наваколля
лагодным напоем ліўся мне ў душу.

Здаецца, што вечны Стваральнік нячутна
перагарнуў старонку ў кнізе жыцця,
напісанаю восеньскім золатам
і адкрыў вялізную белую прастору,
на якой зімовае сонца белымі прамянямі
піша песні,
халодныя і мілагучныя,
карункавымі зоркамі сняжынак.

Зямля (Maа)

Дзівавідны анёлак божы
пакінуў светлыя нябёсы,
ступіў на тонкі ражок маладзіка
і адтуль паглядзеў на Зямлю,

той імклівы пераліўны шар.
Там нівы квітнелі й лясы зелянелі,
там спелі плады й жоўкла лісце
і нямыя ахлопкі снегу замяталі сляды жыцця.

А пасярод усяго
нараджаўся, узрастаў, расцвітаў і паміраў
чалавек,
сярод плачу і смеху, нянавісці і кахання.
І плач уздымаўся над смехам,
а нянавісць перамагала любоў.

Але дзівоснай прыгажосцю прамянула Зямля.
Ад вялікіх нябачаных кветак лясовых
ўзносіўся чароўны водар
і з ім уздымаліся добрыя духі кахання,
нібы незвычайныя ружы,
а плач звінеў прыгажэй за смех.

І засумаваў анёлак у велічнай прасторы,
яму захацелася стаць пылінкай Зямлі, якая
плача, смяецца, квітнее і памірае.

Чорны бог (Musta jumala)

У лесе ёсць храм чырвонакаменны.
Чорны бог там пануе самотна
і ў цёмных ночы склікае абраных.
Як у сне я ішла.
Як у сне паднялася да чорных дзвярэй.
Як у сне я прайшла па цёмным храме
і стала, дрыжачая, перад богам.
Мне ўжо няма паратунку!
Кожную ноч сыходзіць бог да мяне,
цудоўны і жорсткі.
І я трапляю ў пастку
ягоных агністых вачэй
і ў балючым зачараванні
зноў вяртаюся да яго,
як матылёк на пякучы агонь.

Самум (Samum)

Прачнулася я ад крокаў.
Нехта стаяў на парозе
і моўчкі глядзеў на мяне.
Я бачыла толькі агністыя чорныя вочы.
Поўная жаху святога
я хацела схвацца ў цемры
раней, чым цела маё
спапяліцца.

Тады ён пачаў гаварыць
і я схілілася перад словамі,
хаваючы галаву, я згіналася, нібы дрэва,
калі налятае самум на яго.

“Летучы над пустэльніяй, я згледзеў цябе.
Стала сэрца маё ад таго прагным зверам.

Ты – духмяная рэчка,

ты – адзіны выток.
Уся пустэльна звiніць хваласпевам”.

Ды хіба ж у пустэльні спяваюць ад шчасця?

Сонечны смех (Auringon nauru)

О агністае пякучае сонца!
Твае вірлівыя промні,
як залацісты гарачы смех,
заліваюць і дрэвы, і кветкі, і гнёзды.
З маіх рук выпадае цыноўка,
якую я з песняй сплятала,
і робяцца веі цяжкімі ад стомы дзівоснай.
Спелы плод мне ўпаў на плячо,

а на ўскраек гарлачыка села птаха,
змучаная спякотай.

Накцюрн
(Nocturne)

Месяц плыве над зялёнай зямлэй,
як цёмнае летняе сэрца.
Нібы дрыготкая свечка ў халодным пакоі,
мерахціць у вадзе серабрысты адбітак.

Духменіцца заснулая зямля
і неўпрыкмет ліецца ў сэрца мне
дзівосны месячны спакой.
Той месяц бачыў тысячы разоў
зямлі квіценне і спусценне
і хацеў, каб так было заўсёды,
і суцяшаўся разам з ёю.

Слізгае цёмны спрытны цень –
ідзе па лузе шэры кот
лавіць заснулых птушак
у месячных утульных гнёздах.
І люцікі, як цьмяныя паходні,
падсвечваюць яму.

Дрыжачы крык прарэзаў цішыню –
у залатой вадзе драмае
спалоханая чорная птушка.

Жоўты накцюрн
(Keltainen nocturne)

Маладзiк выплывае паволі,
як светлы залаты карабель
з высока выгнутым носам.

Гэта было так даўно,
ты прышоў да мяне ў маркоце

і папрасіў маё сэрца.

Цяпер яно ў тваіх руках,
маё маленькае сэрца.
Але якія жорсткія
твае вялікія гошыя рукі!
Я імкнуся да светлага месяца,
а ён праплывае паціху,
як светлы залаты карабель.

Ты мне забыўся аддаць сваё сэрца!

Вечар у далёкім садзе
(Iita kaukaisessa puutarhassa)

У садзе белы мармуровы басейн,
наўкол гладыёлусы і цюльпаны.
А далей за ім высокі пагорак,
пакрыты цёмным дываном фіялак.
Плыве над пальмамі
далёкая духмень магнолій,
і калыхаюцца тыгровых лілеяў суквецці.
Пасыпана дарожка белым жвірам.
Вада палае чырванню цюльпанаў
і ўздываецца высока вадаграй,
пунцовы й залаты ад вечаровых промняў.
Хутка зусім сцямнее!

Сэрца
(Sydän)

Вечар настаў – на сэрца мне звонка ўпала
Бурштынава-жоўтая кропля,
якая пахла мускатам.
Ноч настала – маё сэрца прачнулася, дрыжучы,
і я ўбачыла вялікае лязо,
вільготнае ад крыві.

Настала ранне – ружовае святло

напоўніла маю істоту,
як залаты сасуд.
Сэрца маё ўпала долу,
нібыта засохлая кветка.

Дзень настаў – і я радасна ўбачыла
ля ног сваіх завялае лісце,
не было ў мяне сэрца ніколі.

Асенні вечар (Syysilta)

Я іду па беразе.
Зорнае неба
прыціхлася ў вышыні.
Б'юцца чорныя хвалі аб чорныя скалы,
а з узбярэжнага дрэва злятае апошні ліст,
як апошні маўклівы стогн,
і пагружаецца ў вадку.
Высока над хмарамі ўзносіць лясная фея
медную чашу маладзіка
і звонка
яе краі разбіваюцца
і падаюць у чорную вадку.
Толькі тужлівае рэха
плача пад дрэвамі.

Белае сэрца (Valkoinen sydän)

Нехта бясконца плакаў,
я чула дзень і ноч усхліпы.
Дарэмна я збягала прэч,
я чула іх паўсюль.
Аднойчы ўранні гэты плач заціх.
Я здзіўлена глядзела,
як зараніца развесіла на сценах
свае карункі.
І плач зусім заціх,

і ў ранішнім святле
я ўбачыла жанчыны цела.

“Тая, што плакала, памерла”, –
падумалася мне са стомай.
Я стала ўглядацца ў яе твар.
Ён быў падобны да майго.
“Чаму яна памерла?” –
уражана спытала я.
Світанне свой ружовы твар схіліла
над белым сэрцам,
пакінутым, самотным у анемонах.

Нехта выпіў яго да кроплі.

Апошні маладзёк
(Viimeinen kuu)

Чорныя цені
атачаюць мяне.
Паветра выбліскае сінім шклом,
а ў бяздонным небе плыве маладзёк,
прыціхлы і знямоглы.
Ягонья промні, як тонкія шпагі,
наскрозь працінаюць маё сэрца.
Радасць пакінула мяне
і я спалохана заўважаю,
як мае слабыя рукі,
халодныя, нібы лёд,
бяссільна сціскаюць пажоўклае лісце.

Зорны палёт
(Tähdenlento)

Як дзве палаючыя зоркі,
імчаць над зямлёй нашы сэрцы.
Бачу я толькі вочы твае, толькі сэрца тваё
і райскія сады непадалёку.
Мы ляцім праз бязмежны Сусвет.
Мора над намі, мора пад намі.

Ты чуеш далёкія пахі зямлі?

Любы мой, няўжо ты пакінеш мяне?
Любы мой, няўжо ты памрэш?
Няўжо ты спапялееш у небе?
Ты не вытрымаеш таго!
Паглядзі, як гарыць маё сэрца!
Ты бяры з яго сілы!
Нельга нам падаць таму,
што кіпіць мора смерці пад намі.

Любы мой, згаслі ўжо твае вочы
і схаладзела гарачае сэрца.
Ты пакінуў мяне, ты памёр!

Але праз палаючую прастору Сусвету
ляціць тваё мёртвае сэрца.

Птушыная казка (Linnun satu)

Аднойчы спякотным поўднем
я ўбачыла цябе, маленькі месяц,
калі ты плыў па спёклым ад сонца небе.
З куста маленькі птах прашчабятаў мне казку:
то ляціць закаханая багіня
на маленькай перліне-лодцы
над нябесна-зіхоткім морам,
яе паклікаў чароўны пастух,
праляцеў гэты покліч дзівосна-тужлівы
над усімі гарамі ў свеце.

Нізка стрыгаюць чорныя ластаўкі:
значыць хутка рассыпецца дождж залацістым шклом,
а з чоўна пяшчотныя рукі кідаюць
каштоўныя камяні на хмарныя выспы.
А калі разліецца начная цямнота,
стануць яны зіхатлівымі зоркамі,
і чароўныя сэрцы пачнуць
прыбівацца да чорнага берага смерці.

Шчаслівае імгненне (Onnellinen hetki)

Сэрца маё перапоўнена смехам і плачам.
Я іду па роснай сцяжынцы
і лясное вільготнае ранне
ахутвае босыя ногі.
Я шапчу агаломшана:
“Божа, колькі ў табе дабрыні!”
Дрэвы мой твар амываюць
духмянымі залацістымі кроплямі.
Мае маленькія шчаслівыя думкі,
нібы сінія мятлікі,
сэрца маё бестурботнае,
як маленькая птушка,
што падымае кветку,
нібыта ласкавыя пальцы дзіцяці
ўздываюць сонца.

Жыццё (Elämä)

Дарога вядзе з невядомасці,
дарога знікае ў далечыні.
Лунае час над прысадамі.
Сонца ўзгараецца й гасне.
На дарозе бліскучыя плямы,
на дарозе дрыготкія цені лістоты.
Падарожнік ідзе з невядомасці –
бачыць адну зіхоткую пляму,
а потым нейкія цені –
і не канчаецца шлях.

Сонца заходзіць (Aurinko laskee)

Стомлена дыхаючы, прамяністае,

чырвонае і халоднае, сонца,
пазіраеш ты на зямлю,
над якою нядаўна кацілася ў вышыні
паланіцаю белай.

Ты хаваешся за бязмежнае мора,
а я застаюся на беразе,
маленькая і самотная.
О ты, гарачае белае дзіва,
о ты, халодная чырвань,
сэрца маё ледзянее смяротна,
калі ты пакідаеш мяне!
Паглядзі, я дрыжу,
паглядзі, як цягнуцца за табой мае рукі,
калі ты адводзіш ад мяне свае промні
і халадзеюць ў цемры душа!

О ты, свяшчэннае сонца!
Вазьмі за халодныя рукі мяне
і пранясі над палаючай барвай,
туды, у тваё пякучае сэрца,
каб я за табою пайшла, туды,
за бяскрайняе мора!

Месячнае святло (Kuunvalo)

Ізноў палае месяц за вакном.
Мы ўглядаемся адзін у аднаго,
блішчаць у ліхаманцы вочы, і твары спалатнелі.
А твае вусны, твае вусны –
нібыта вызвалены крык!
І каб не закрычаць уголас
мы зноў і зноў цалуемся
бясконца.
А за вакном палае срэбны месяц.

Чорны карабель (Musta laiva)

Ці я прышла на бераг смерці?
Як вугаль, чорнай цемрай пакрытыя вада, зямля і неба.
Ні шалаху, ні гуку.
Твае жахлівыя словы
працялі маё сэрца, нібы стрэлы:
я ў непрытомнасці гляджу на небакрай.
Там усплывае месяца ліхтар чырвоны –
крывавае святло майго расколатага сэрца.
Па моры сцелецца барвовы след.
Яго перасякае
чорны карабель
бязгучна і жахліва.

Чырвоны храм (Punainen temppeli)

Сонейка, зазірні ў маё сэрца,
у гэты маленькі чырвоны храм!
Сонейка, позіркай сваім залатым
напоўні радасцю гэты храм!

О Валадар майго сэрца,
як я цябе люблю!
Стаю знямелая перад табою,
забыўшыся ўсе словы!

Сонейка, золатам зазвіні,
радасным звонам майго кахання,
вялікім харалам беллага спеву
на ўквечаным алтары чырвонага храма!

Ранішні спеў (Aamulalu)

Я соладка спала
пад зорнай нябеснаю коўдрай
і прагнулася ад радасных спеваў сонца
у садзе пад роснымі дрэвамі.

З чорнай гары струменіцца рэчка,
водар пустэльні нясуць яе хвалі,
весела й ласкава амываючы маё цела.

О вы, усе мае кветкі,
о вы, дзяцінства майго плады,
сок якіх белапенна віруе
пад светлай карою,
як шанаўліва схіляецца вы
да маёй далоні,
нібыта не можаце ўстояць
перад гэтым прыгожым ласкавым богам.

Паток (Virta)

Чорная плынь шалёна
нясе маленькія плыт
і чалавека на ім.
Я рукі ягоныя бачу,
пабялелыя, сціснутыя ў кулакі
ад распачы бездапаможнай.
Падае ў бездань паток,
а неба над ім, нібыта вялізнае, мёртвае, насмешлівае вока.

Божа! Повен паток плытамі!
І нясуцца яны ў бяздонне бясконца.
І на кожным з іх чалавек.
Нехта лямантуе,
нехта ціха плача,
а многа хто смяецца.
І кожную хвілю падае хтосьці...

Чара (Malja)

Я чара ў тваіх руках,
празрыстая, крохкая чара.
Твае вусны кранаюць мо й венчык.

З якой пустэльні
ты прынёс гэтую смагу?

Дык выпі мяне! Выпі да кроплі!
Я сабрала з лугоў жыцця
водар сонца і кветак і мёд,
сок дзівосных пладоў,
пошум хвалі з далёкага берага,
квецень сузор'яў,
захапленне і боль,
адзіноту і смерць.

Дык выпі мяне да кроплі!
Усеўладнай рукою жыццё
напоўніць мяне
да краю ізноў.

Летнім днём (Kesäpäivänä)

О дзівосная цеплыня!
Калі твае пяшчотныя рукі
кранаюць маё схаладнелае сэрца,
я, заплюшчыўшы вочы,
плыву на хвалях спакою,
стомлена і бестурботна,
а маё празрыстае цела
працінае і поўніць
расплаўленае сонца.
І я не магу зварухнуцца, каб скінуць
з твару пялёсткі макаў.

Начное неба (Yötaivas)

Сіняе поле нябёсаў
глыбока ўзаралі начныя маланкі,
і вырас там зорны авёс серабрысты,
рэдкі авёс на полі халодным.

Хто сажне яго вострым сярпом
палаючага маладзіка?

Коннік
(Ratsasataja)

Каля маёй хаціны праімчаўся коннік,
на палымяна-белым кані.
Ён зірнуў на мяне вачыма,
дзе віраваў лясны пажар
у цемры.
Я сёння пабіла свой лепшы гарлачык
і плачу над ім у журбоце.

Мая хаціна
(Majani)

Хаціна мая стаіць
на самым ускрайку пустэльні.
Толькі сонейка бычыць яе,
калі над пяскамі ўзыходзіць,
толькі чароўныя вочы
дзікіх газеляў і птушак
глядзяць на яе.
Тут маладосць мая вольна
дыхае і бесклапотна,
нібыта шчаслівая кветка
з росным адбіткам зоркі.

пераклад з фінскай – Якуб Лапатка

Пераклад зроблены з выдання:

Katri Vala. Kootut runot. – Porvoo–Helsinki–Juva. – WSOY 1977, 598 s.

Вершы “Накцюрн”, “Жоўты накцюрн”, “Вечар у далёкім садзе”, “Сэрца”,
“Асенні вечар”, “Белае сэрца”, “Апошні маладзік”, “Зорны палёт”,
“Птушыная казка”, “Шчаслівае імгненне”, “Жыццё” ўпершыню – у
штогодніку “Год беларускі – 2002”.

Вершы “Паток”, “Чара”, “Летнім днём”, “Начное неба”, “Коннік”, “Мая хаціна” ўпершыню – у альманаху “Далягляды”, 1988.

© Якуб Лапатка, пераклад, 2010